

Michał Czerwiński

BRUCELOZA W 2003 ROKU

Słowa kluczowe: bruceloza, epidemiologia, Polska, rok 2003

Key words: brucellosis, epidemiology, Poland, 2003

W ocenie sytuacji epidemiologicznej brucelozy ludzi w Polsce w 2003 roku wykorzystano dane sprawozdawcze zawarte w formularzu Mz-56 oraz informacje uzyskane w dochodzeniach epidemiologicznych, nadesłane do Zakładu Epidemiologii PZH przez Wojewódzkie Stacje Sanitarно-Epidemiologiczne.

W 2003 r. zarejestrowano w Polsce 21 przypadków brucelozy ludzi, w tym 4 nowe zachorowania na brucelozę ostrą i 17 przypadków brucelozy przewlekłej (tab. I). W poprzednich latach rejestrowano ogółem: w 2002 roku – 32 przypadki, w 2001 roku – 29, w 2000 r. – 23, w 1999 r. – 43, w 1998 – 56 przypadków.

Tabela I. Bruceloza ludzi w Polsce w 2003 roku. Liczba zachorowań wg województw

Table I. Human brucellosis in Poland in 2003. Number of cases by province

Województwo	Liczba przypadków ogółem	W tym nowe zachorowania *
Dolnośląskie	6	1
Kujawsko-pomorskie	2	-
Lubuskie	1	-
Śląskie	1	-
Świętokrzyskie	2	2
Zachodniopomorskie	9	1
Razem	21	4

* przypadki importowane

Prawie wszyscy chorzy na brucelozę przewlekłą, podjęli pracę w okresie przed zwalczaniem brucelozy bydła w kraju (16 osób) i mieli staż pracy powyżej 15 lat (13 osób); tylko jeden chory rozpoczął pracę zawodową, gdy kraj był już wolny od brucelozy bydła. Wszystkie zgłoszone osoby były zawodowo związane z leczeniem, obsługą zwierząt i przetwórstwem mięsny (tab. II).

Wszystkie nowe zachorowania na ostrą brucelozę są przypadkami importowanymi. Trzech chorych pracowało okresowo przy strzyżeniu owiec w Hiszpanii, prawdopodobne jest, że spożywali surowe mleko i jego przetwory (głównie sery). Warto przypomnieć, że

Tabela II. Brucelozja ludzi w Polsce w 2003 roku według zawodu, płci i czasu zatrudnienia
 Table II. Human brucellosis in Poland in 2003. Number of cases by sex, profession and time of professional activity

Grupa zawodowa	Płeć	Liczba osób zatrudnionych przed zwalczaniem brucelozji bydła	Liczba zachorowań mężczyzn i kobiet
Służba weterynaryjna	M	7	7
Obsługa zwierząt	M	3	12
	K	4	
Pracownicy zakładów mięsnych	M	2	2
Razem		16	21

M – mężczyźni

K – kobiety

Tabela III. Serologiczne podstawy rozpoznawania brucelozji u ludzi w Polsce w 2003 roku
 Table III. The immunological state of human brucellosis cases registered in Poland in 2003

Grupa uzyskanych wyników	Wyniki badań	Liczba zbadanych osób
Nie wykonano badań serologicznych / brak lub niedostateczna informacja o wynikach badań	-	6
Serologicznie ujemne	OA (-) OWD (-)	10
	Elisa (-)	1
Serologicznie dodatnie*	OA (+/-) OWD (+)	1
	OA (+) OWD (+)	3
Razem	-	21

OA odczyn zlepný (+) dodatni
 OWD odczyn wiązania dopełniacza (+ -) wątpliwy
 (-) ujemny

* przypadki importowane

w latach 1986-2002 zarejestrowano w Polsce, aż 43 importowane przypadki z rejonu Morza Śródziemnego, wszystkie o przebiegu ostrym lub podostym.

Jedno nowe zachorowanie w roku 2003 było następstwem zakażenia na terenie Azerbejdżanu. Z wywiadu wiadomo, że chory spożywał duże ilości mleka koziego.

U wszystkich chorych po powrocie do kraju wystąpiła ostra lub podostra postać kliniczna brucelozji potwierdzona dodatnimi wynikami badań serologicznych; surowica krwi osób zakażonych w 2003 roku reagowała dodatnio w odczynie zlepnym (OA) i wiązania dopełniacza (OWD).

Rejestracja przewlekłej brucelozji, podobnie jak w latach ubiegłych, wiązała się przede wszystkim ze sprawami roszczeń dotyczących uznania choroby zawodowej.

Wszystkie przypadki przewlekłej brucelozy, w chwili rejestracji, były serologicznie ujemne lub też brak było informacji na temat wykonanych badań laboratoryjnych, 7 osób dysponowało wynikami badań laboratoryjnych przeprowadzonymi wiele lat wcześniej. Rozpoznanie choroby stawiano na podstawie wywiadu epidemiologicznego i klinicznego oraz aktualnie występujących objawów choroby. Na podstawie dochodzenia epidemiologicznego wykluczano możliwość świeżego zakażenia pałeczką *Brucella* (tab. III).

M Czerwiński

HUMAN BRUCELLOSIS IN POLAND IN 2003

SUMMARY

The registered 17 cases of human brucellosis in Poland comprise chronically ill professionals who in the past were involved for many years in the control of animal brucellosis. All four cases of acute infection were imported mainly from Mediterranean region.

Adres autora:

Michał Czerwiński
Zakład Epidemiologii Państwowego Zakładu Higieny
ul. Chocimska 24, 00-791 Warszawa